

Zitting 1964-1965 – 8041 (R 476)

Goedkeuring van het op 6 februari 1963 te 's-Gravenhage gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk betreffende de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten op het gebied van het burgerlijk recht

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Algemeen gedeelte

1. Het hierboven aangehaalde verdrag heeft ten doel tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten op het gebied van het burgerlijk recht mogelijk te maken.

In augustus 1957 heeft Oostenrijk een eerste voorstel gedaan tot het sluiten met het Koninkrijk der Nederlanden van een bilateraal executieverdrag, nadat Oostenrijk reeds onderhandelingen over het sluiten van een dergelijk verdrag had geopend met België. De steeds verder gaande intensivering van het internationale verkeer leidt tot een voortdurende toeneming van het ontstaan van rechtsbetrekkingen ook tussen de onderdanen van het Koninkrijk en die van Oostenrijk en daarmee tot een stijgende behoefte aan de totstandkoming van een verdrag, als door Oostenrijk was voorgesteld. Van Nederlandse zijde is dan ook op het Oostenrijkse voorstel ingegaan. De daarop gevolgde onderhandelingen hebben uiteindelijk geleid tot de sluiting van het onderhavige verdrag. Door deze sluiting is het aantal executieverdragen wederom met één verroot. Herinnerd zij hier aan het op 30 augustus 1962 te 's-Gravenhage gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en andere executoriale titels in burgerlijke zaken, welk verdrag inmiddels door de Staten-Generaal is goedgekeurd (*Trb.* 1963, 50, *Stb.* 1965, 91) alsmede aan de in de memorie van toelichting betreffende dat verdrag genoemde verdragen, te weten het reeds in werking getreden, op 17 april 1959 te Rome tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Italiaanse Republiek gesloten Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in burgerlijke en handelszaken (*Trb.* 1959, 137, *Stb.* 1963, 15), het, eveneens goedgekeurde doch nog niet in werking getreden, op 24 november 1961 te Brussel gesloten Beneluxverdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, betreffende het faillissement en betreffende het gezag en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, van scheidsrechterlijke uitspraken en van authentieke akten (*Trb.* 1961, 163, *Stb.* 1963, 498), het op 15 april 1958 te 's-Gravenhage tot stand gekomen, ook voor het Koninkrijk der Nederlanden reeds in werking getreden Verdrag nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen (*Trb.* 1959, 187, *Stb.* 1963, 498) en het op 10 juni 1958 te New York gesloten, eveneens voor het Koninkrijk der Nederlanden in werking getreden Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken (*Trb.* 1959, 58, *Stb.* 1963, 417).

2. Met de hierboven genoemde andere verdragen heeft het thans aan de orde zijnde verdrag met Oostenrijk gemeen, dat het, zoals dit wordt uitgedrukt in de memorie van toelichting betreffende het genoemde verdrag met de Bondsrepubliek (blz. 1, onder 2), de grenzen beoogt te doorbreken, welke door wet en jurisprudentie worden gesteld aan de erkenning en tenuitvoerlegging van executoriale titels uit vreemde Staten. Gelijk

in die memorie van toelichting (t.a.p.) reeds is medegedeeld, worden die grenzen voor wat Nederland betreft getrokken door het voorschrift van artikel 431, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, dat, behoudens het bepaalde in de artikelen 985—994 van dat Wetboek, de tenuitvoerlegging van vreemde vonnissen verbiedt — een verbod, dat ingevolge het bepaalde in artikel 436 van dat Wetboek eveneens geldt voor buitenlandse authentieke akten —, alsmede door de rechtspraak, welke van geval tot geval nagaat of aan de beslissingen uit vreemde Staten het gezag van gewijsde zaak valt toe te kennen. Zolang een te dier zake anders bepalend verdrag ontbreekt, komen Oostenrijkse rechterlijke beslissingen derhalve in Nederland in het geheel niet in aanmerking voor tenuitvoerlegging, terwijl zij aldaar ook niet zonder meer in aanmerking komen voor erkenning. Omgekeerd zijn Nederlandse rechterlijke beslissingen in Oostenrijk thans noch voor erkenning noch voor tenuitvoerlegging vatbaar.

Ingevolge paragraaf 79 van de Oostenrijkse „Exekutionsordnung” kunnen buitenlandse beslissingen in Oostenrijk slechts op voet van wederkerigheid ten uitvoer worden gelegd. Deze wederkerigheid moet dan blijken uit een in het Bundesgesetzblatt openbaar gemaakt staatsverdrag of een verklaring van de Oostenrijkse Regering. Rechtspraak en doctrine in Oostenrijk passen het beginsel van bedoelde paragraaf eveneens toe op de erkenning van buitenlandse beslissingen.

3. Het verdrag regelt de erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en authentieke akten. Buiten de verdragsregeling vallen derhalve de erkenning en de tenuitvoerlegging van arbitrale uitspraken uit de twee verdragstaten. In zoverre is het verdrag minder ruim dan het genoemde Beneluxverdrag (men zie artikel 17 van dat verdrag) doch stemt het overeen met het genoemde verdrag met de Bondsrepubliek (artikel 17 van laatstgenoemd verdrag). Voor wat het verdrag met Italië betreft zie men artikel 7 van dat verdrag, Evenals het Koninkrijk is Oostenrijk voornemens deel te nemen aan het onder 1 bedoelde verdrag van New York.

Het verdrag met Oostenrijk bestrijkt alle rechterlijke beslissingen in vermogensrechtelijke zaken, gegeven door de gewone rechten van de twee verdragstaten alsmede door de Oostenrijkse „Arbeitsgerichte”, onverschillig of die beslissingen zijn gegeven in eigenlijke of in oneigenlijke rechtspraak. Deze beslissingen komen mitsdien in aanmerking voor erkenning c.q. tenuitvoerlegging overeenkomstig het verdrag, indien zij voldoen aan de daarvoor gestelde voorwaarden. Men zie voor een en ander artikel 1, leden 1, 2 en 4, en de artikelen 2 en 5 van het verdrag.

De authentieke akten, waarop het verdrag toepassing vindt, zijn de in het eerste lid van artikel 8 van het verdrag bedoelde gerechtelijke schikkingen en notariële akten, alsmede de in het derde lid van dat artikel bedoelde andere schikkingen.

Aangezien het verdrag niet spreekt over de nationaliteit van de bij vorenbedoelde beslissingen en akten betrokken partijen, speelt deze nationaliteit voor de toepasselijkheid van het verdrag geen rol.

Het verdrag beperkt zich niet, zoals het hierboven genoemde verdrag over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen, tot één

bepaalde sector van het burgerlijk recht, doch heeft evenals het Beneluxverdrag, dat met Italië en dat met de Bondsrepubliek, alle hierboven genoemd, een algemeen karakter. Door de beperking tot vermogensrechtelijke beslissingen — waardoor met name de beslissingen op het gebied van het personen- en familierecht van toepassing worden uitgesloten —, alsmede door de beperking tot beslissingen van de gewone gerechten van de Verdragstaten, is het verdrag met Oostenrijk minder ruim dan het Beneluxverdrag en dat met Italië, welke geen van beide een dergelijke dubbele beperking kennen.

Men zie in dit verband de artikelen 13 en 14 van het Beneluxverdrag en de artikelen 1 en 3 van het verdrag met Italië. Men zie echter eveneens artikel 2, aanhef en sub 5, van laatstgenoemd verdrag, ingevolge welke bepaling de toepasselijkheid van dat verdrag op beslissingen uit een Verdragstaat in kwesties van bevoegdheid of van familierecht wordt beperkt tot gevallen, waarin de beslissingen zijn gegeven ten aanzien van de eigen onderdanen van die Staat. Het verdrag met de Bondsrepubliek kent de beperking tot beslissingen van de gewone rechten van de Verdragstaten evenmin, doch sluit wel de beslissingen op het gebied van het personen- en familierecht voor een belangrijk deel uit; het is niet van toepassing op beslissingen inzake huwelijk en echtscheiding en in andere zaken betreffende de staat van personen (artikel 1, lid 3, sub *b*, van dat verdrag) en beperkt voorts zijn werking tot beslissingen, waarbij uitspraak is gedaan over rechten van partijen, door welke beperking met name diverse beslissingen op personenrechtel'k terrein buiten het verdrag vallen. Men zie in dit verband het opgemerkte op blz. 4, tweede kolom, tweede alinea, van de memorie van toelichting betreffende het verdrag met de Bondsrepubliek.

Aangaande de overwegingen, welke ertoe hebben geleid het toepassingsgebied van het verdrag met Oostenrijk te beperken tot vermogensrechtelijke beslissingen, zij opgemerkt dat met name voor de erkenning van beslissingen op het gebied van het personen- en familierecht het er in hoofdzaak op aankomt, dat materieel het recht is toegepast, dat ook zou zijn toegepast door de rechter van de Staat, waar de beslissing moet worden erkend. Een verdrag als het onderhavige kan evenwel geen oplossingen geven met betrekking tot het toe te passen recht. Overigens worden familierechtelijke beslissingen in de twee Staten over en weer reeds op grond van het interne recht dier Staten in ruime mate erkend, zodat het onwaarschijnlijk is, dat een verdragsregeling de in dit opzicht bestaande situatie nog wezenlijk zou kunnen verbeteren. En wat de uitsluiting van de beslissingen van de buitengewone gerechten van de verdragstaten betreft: het mede-inbegrijpen van deze gerechten zou — behalve ten aanzien van de Oostenrijkse „Arbeitsgerichte” — bepaalde bezwaren van technische aard hebben medegebracht en was trouwens reeds hierom niet noodzakelijk te achten, omdat de tenuitvoerlegging van de beslissingen van deze gerechten in de betrekkingen tussen Nederland en Oostenrijk nauwelijks van enig belang zal zijn.

Beslissingen inzake faillissement, akkoord en surséance van betaling, voorlopige maatregelen, beslissingen van de strafrechter omtrent vermogensrechtelijke vorderingen, alsmede, althans in beginsel, beslissingen van Nederlandse gerechten, inhoudende een veroordeling tot betaling van een dwangsom, vallen, hoewel zij van vermogensrechtelijke aard zijn, niet onder het met Oostenrijk gesloten verdrag (artikel 1, lid 4, sub *a* tot en met *d*). Deze uitsluitingen heeft het verdrag gemeen met één of meer van de genoemde andere verdragen. Bij de artikelsgewijze toelichting zal nader op deze uitsluitingen worden teruggekomen.

Op gelijke wijze als het verdrag met Italië, dat met de Bondsrepubliek en het hierboven genoemde Haagse Verdrag, doch anders dan het Beneluxverdrag en het thans nog van kracht zijnde Nederlands-Belgische Executieverdrag van 1925 (*Stb.* 1929, 405), is het verdrag met Oostenrijk gebouwd op het systeem van de zogenaamde indirecte competentie. Voor een uitvoerige verhandeling over de inhoud en betekenis van dit systeem zij verwezen naar het daaromtrent in de memorie van toelichting betreffende het verdrag met de Bondsrepubliek

onder 4 opgemerkte. Hier moge worden volstaan met er op te wijzen, dat bij een erkennings- en executieregeling welke bedoeld systeem heeft aanvaard, de in die regeling opgenomen voorschriften nopens de bevoegdheid van de rechter (zie artikel 3 van het verdrag met Oostenrijk) zich uitsluitend richten tot de rechter, die over de erkenning c.q. uitvoerbaarverklaring heeft te beslissen, en niet raken aan de bevoegdheid van de rechter die ten gronde moest beslissen. Diens bevoegdheid blijft, afgezien van een in de regeling eventueel opgenomen litispentencieclausule (men zie artikel 9 van het verdrag met Oostenrijk) beheerst door het interne recht van de Staat, waarvan hij orgaan is.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Volgens de hierboven reeds genoemde hoofdregel is het verdrag van toepassing op beslissingen in vermogensrechtelijke zaken, gegeven door de gewone gerechten van de Verdragstaten.

De vraag of enige beslissing is gegeven door een „gewoon gerecht” van een Verdragstaat wordt uiteraard beantwoord door het (interne) recht van die Staat. Wat Oostenrijk aangaat zijn, thans, „gewone gerechten” van die Staat: de „Bezirksgerichte”, het „Bezirksgericht für Handelssachen Wien”, het „Exekutionsgericht Wien”, het „Jugendgericht Graz”, de „Landesgerichte”, de „Kreisgerichte”, het „Handelsgericht Wien”, het „Jugendgerichtshof Wien”, de „Oberlandesgerichte” en het „Oberste Gerichtshof”.

De Oostenrijkse „Arbeitsgerichte” zijn geen „gewone gerechten” in de zin van het Oostenrijkse recht. Ingevolge het tweede lid van het artikel worden zij echter, voor de toepassing van het verdrag, met „gewone gerechten” op één lijn gesteld. Deze bepaling, waardoor derhalve ook de beslissingen van de „Arbeitsgerichte” onder de toepassing van het verdrag vallen, is in overeenstemming te achten met het wederkerigheidsbeginsel, nu de tot de competentie van deze Oostenrijkse gerechten behorende zaken betrekkelijk tot een arbeidsovereenkomst in Nederland worden afgedaan door „gewone gerechten”, immers (in eerste instantie) door de kantonrechter.

Het derde lid van het artikel stelt voor de toepassing van het verdrag buiten twijfel, dat rechterlijke beslissingen, waarbij een persoon, die op grond van familierechtelijke voorschriften daartoe verplicht is, tot het verstrekken van onderhoud wordt veroordeeld, van vermogensrechtelijke aard zijn en derhalve onder het verdrag vallen.

Deze bepaling was nodig, omdat de rechtstoestand in dit opzicht in geen van beide Verdragstaten volkomen duidelijk is.

Afgezien van laatstbedoelde bepaling geeft het verdrag niet aan, wat is te verstaan onder „vermogensrechtelijke zaken”, zodat de beslissing hierover is overgelaten aan de rechter van elk der Verdragstaten. Onderling afwijkende standpunten zijn te dezen praktisch niet te verwachten.

In de laatste, vierde, lid van het artikel wordt allereerst, duidelijkheidshalve, uitgesproken dat het voor de toepasselijkheid van het verdrag onverschillig is, met welke benaming een rechterlijke beslissing in een der Verdragstaten wordt aangeduid. In zoverre stemt deze bepaling derhalve overeen met die van artikel 1, tweede lid, van het verdrag met de Bondsrepubliek. Door de vermelding mede van beslissingen in kort geding wordt buiten twijfel gesteld, dat deze beslissingen, indien en voor zover zij althans geen voorlopig karakter dragen, onder het verdrag vallen. Op dit punt zal worden teruggekomen bij de behandeling van artikel 1, lid 4, sub *b*, van het verdrag.

Bij de in het hier aan de orde zijnde artikellid genoemde dwangbevelen valt met name te denken aan die, welke door de kantonrechter zijn uitgevaardigd met toepassing van het thans nog van kracht zijnde Besluit ter vergemakkelijking van de inning van kleine geldvorderingen (*Stb.* 1942, 210). De in dat artikellid eveneens genoemde „Zahlungsbefehle” en „Zahlungsaufträge” van het Oostenrijkse recht komen hieronder ter sprake bij de behandeling van artikel 2 van het verdrag.

Uit het onderwerpelijk artikellid blijkt voorts, dat het verdrag zowel de beslissingen, gegeven in eigenlijke als die, gegeven in oneigenlijke rechtspraak bestrijkt.

Ten slotte somt het artikellid een viertal categorieën van beslissingen op, welke van de toepassing van het verdrag zijn uitgesloten.

Allereerst worden genoemd de beslissingen inzake faillissement, akkoord en surséance van betaling (punt *a*). Gelijksoortige uitsluitingen komen voor in het verdrag met Italië (artikel 10, slot) en dat met de Bondsrepubliek (artikel 1, lid 3, sub *c*). Er zij volledigheidshalve op gewezen, dat deze uitsluiting niet betekent dat beslissingen in zaken, waarin een curator is opgetreden als procespartij, steeds buiten het verdrag vallen (vg. blz. 5 en 6 van de memorie van toelichting op het Nederlands-Duitse Verdrag). In de tweede plaats vallen buiten het toepassingsgebied van het verdrag de voorlopige maatregelen (punt *b*).

Deze uitsluiting komt eveneens voor in het verdrag met Italië (artikel 10, aanhef), echter niet in het verdrag met de Bondsrepubliek.

Aangenomen mag worden, dat het ten aanzien van dergelijke beslissingen niet licht zal komen tot erkenning of zelfs tot tenuitvoerlegging op het gebied van de andere Staat. In de memorie van toelichting betreffende het verdrag met Italië (blz. 7, eerste kolom, onder artikel 10*a*) werd er reeds op gewezen, dat de eard van voorlopige of conservatoire maatregelen medebrengt, dat, willen zij het daarmede beoogde effect — een snelle en voorlopige regeling in een bepaalde situatie — sorteren, zij beter in het land zelf, waar zij moeten werken, kunnen worden verzocht. Een exequatur-procedure zou te veel vertraging medebrengen. Ook het verdrag met Oostenrijk handhaaft, ten einde tot de toelating tot executie te geraken, een dergelijke exequatur-procedure (voor Oostenrijk de procedure tot tenuitvoerlegging; men zie voor een en ander het hieronder over artikel 5 opgemerkte). Daarentegen voorziet het verdrag met de Bondsrepubliek in een snellere en eenvoudiger wijze van toelating tot executie (zie de memorie van toelichting betreffende dit laatste verdrag, blz. 9, onder Titel II), waardoor het mede betrekken van de voorlopige maatregelen onder de werking van dat verdrag redelijk zin had. Aangetekend zij hier, dat de beslissingen in kort geding met zoveel woorden genoemd in artikel 1, lid 4, van het verdrag, veelal een voorlopig karakter dragen. Het is evenwel mogelijk dat een beslissing in kort geding, alhoewel daarbij slechts voorlopig over de rechten van partijen is beslist, vatbaar is voor erkenning en tenuitvoerlegging in de andere verdragsstaat. Dit zal met name het geval zijn, wanneer de beslissing, ten einde haar kracht bij te zetten, een veroordeling tot betaling van een dwangsom behelst. Men houde hier intussen de hieronder te bespreken bepaling van artikel 1, lid 4, onder *d*, van het verdrag in het oog.

De uitsluiting in het vierde lid, onder *c*, van het artikel, van de beslissingen van de strafrechter over burgerrechtelijke vorderingen, behoeft geen bijzondere toelichting. Afgezien van het Beneluxverdrag komt een dergelijke uitsluiting eveneens voor in elk der genoemde verdragen.

Het vierde lid, onder *d*, van het artikel heeft het oog op de in artikel 611*a* van het (Nederlandse) Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de rechter gegeven bevoegdheid om in de in dat artikel bedoelde gevallen bij zijn vonnis te bepalen, dat de bij dat vonnis veroordeelde voor elke dag, dat hij in gebreke blijft aan het vonnis te voldoen, of voor elke met dat vonnis strijdige handeling een bepaalde som (dwangsom) aan de schuldeiser moet betalen. Wordt aan de veroordeling niet voldaan, dan kan deze laatste, zonder eerst een nieuwe titel nopens het beloop van de verschuldigd geworden dwangsom in rechte te hebben verkregen, tot tenuitvoerlegging overgaan. Hij behoeft alsdan de met de tenuitvoerlegging belast deurwaarder slechts mede te delen, gedurende hoeveel dagen of hoeveel malen de schuldenaar niet aan het vonnis heeft voldaan. De schuldenaar kan zich tegen deze tenuitvoerlegging verzetten met het verweer, dat hij zich wel aan de hem bij het vonnis opgelegde verplichting heeft gehouden e.q. dat hij niet zo lang of niet zo vaak, als de schuldeiser stelt, in strijd met de hem bij het vonnis opgelegde verplichting heeft gehandeld. De schuldeiser kan zich echter ook vóór de aanvang van de tenuitvoer-

legging een aanvullende titel voor de reeds verbeurde dwangsom verschaffen. Tot dit laatste zal de schuldeiser, die het vonnis voor wat die dwangsom betreft in Oostenrijk wil (doen) executeren, onder de werking van het verdrag steeds moeten overgaan.

Een instituut als dat van de dwangsom is in het Oostenrijks recht namelijk onbekend. Deswege kan een geschil over het verloop van de verbeurde dwangsom niet aan een Oostenrijks gerecht worden voorgelegd.

Artikel 2. Dit artikel behandelt de voorwaarden voor erkenning van een door het verdrag beheerste rechterlijke beslissing.

De erkenning van buitenlandse beslissingen is in de interne Oostenrijks wetgeving in het algemeen niet uitdrukkelijk geregeld. Doctrine en rechtspraak in Oostenrijk verstaan onder de erkenning van een buitenlandse beslissing haar gelijkstelling, wat de rechtsgevolgen betreft, met de beslissingen van Oostenrijks gerechten. Hierboven werd reeds opgemerkt, dat de bepalingen van § 79 en volgende van de Oostenrijks Exekutionsordnung betreffende de tenuitvoerlegging van buitenlandse rechtstitels analogisch worden toegepast op de blote erkenning. Voor het Nederlandse recht laat zich het best verdedigen, dat door de erkenning aan de buitenlandse beslissing de rechtsgevolgen worden toegekend, die zij heeft in het land, waar zij werd uitgesproken. Het belangrijkste rechtsgevolg is: „res judicata pro veritate habetur”; door de erkenning van het gezag van gewijsde zaak wordt verhinderd, dat een partij het onderwerp, waarover een beslissing werd gegeven, opnieuw tot een punt van discussie maakt. Zo kan de eiser zich van het gezag van gewijsde bedienen, doordat hij op grond van hetgeen werd beslist, vorderingen instelt, de gedaagde doordat hij nieuwe vorderingen in dezelfde zaak afweert met een beroep op de exceptie van gewijsde zaak. De voorwaarden voor erkenning overeenkomstig het verdrag zijn ingevolge het onderwerpelijke artikel:

a. De beslissing moet zijn gegeven door een in de zin van artikel 3 van het verdrag bevoegd gerecht. Op de in dat artikel gegeven bevoegdheidsregels zal hieronder bij de behandeling van dat artikel worden teruggekomen.

b. De beslissing moet in kracht van gewijsde zijn gegaan. Ingevolge de Oostenrijks „Zivilprozessordnung” is het hiervoor voldoende, dat tegen de beslissing geen van de in de Vierde Titel van dat wetboek genoemde rechtsmiddelen, te weten: „Berufung”, „Revision” of „Rekurs” meer kan worden ingesteld (paragrafen 411 en 461 en volgende Z.P.O.). Ook naar Nederlands recht is een beslissing in kracht van gewijsde gegaan, wanneer daartegen geen „gewone” rechtsmiddelen meer openstaan.

c. De partijen moeten wettig vertegenwoordigd zijn geweest of, in geval van een beslisning bij verstek, wettig zijn opgeroepen; betreft het een dwangbevel, „Zahlungsauftrag” of „Zahlungsbefehl”, dan dient het stuk wettig te zijn bezorgd bij degene tegen wie het is uitgevaardigd.

De hier gestelde voorwaarde strekt tot waarborg van de rechten van de verdediging. Zij gaat uit van het beginsel van het „audiatur et altera pars”, het beginsel derhalve, volgens hetwelk de rechter geen vonnis mag wijzen, zonder dat beide partijen althans in de gelegenheid zijn gesteld zich te doen horen. De procesvertegenwoordiging wordt beheerst door het recht van de Staat, alwaar de beslissing is gegeven, terwijl de vraag naar de privaatrechtelijke vertegenwoordigingsbevoegdheid (men denke bij voorbeeld aan de vertegenwoordiging in rechte van minderjarigen) door het gerecht, waar een beroep op de beslissing wordt gedaan, kan worden beoordeeld naar het recht, waarnaar de eigen conflictenregels van dat gerecht verwijzen. Blijkt bij de toetsing dienaangaande, dat een partij in het proces niet of niet naar behoren vertegenwoordigd is geweest, dan moet de erkenning worden geweigerd. Aangenomen moet worden, dat onder de werking van het verdrag zodanige weigering in Nederland evenzeer zou volgen, wanneer de hierbesproken voorwaarde niet uitdrukkelijk zou zijn gesteld, zulks alsdan op grond van strijd met de openbare orde, derhalve wegens het ontbreken van de onder *d* van artikel 2 van het verdrag ge-

stelde voorwaarde. De Oostenrijkse rechtspraak en doctrine zijn daarentegen geneigd deze laatste weigeringsgrond vergaand in te perken. Deze omstandigheid maakte het uitdrukkelijk stellen van de onder *c* bedoelde voorwaarde ter bevordering van gelijke beslissingen noodzakelijk; gebreken in de privaatrechtelijke vertegenwoordigingsbevoegdheid zullen in Oostenrijk worden bezien uit het gezichtspunt van deze laatste voorwaarde.

Onder „wettig opgeroepen” (in geval van een beslissing bij verstek), is te verstaan een oproeping, gedaan met inachtneming van het recht van het gerecht, dat de beslissing heeft gegeven. Ingevolge het tweede lid, sub *a*, van het onderhavige artikel is evenwel de mogelijkheid gegeven de erkenning in de andere Staat te weigeren, wanneer de gedaagde in weerwil van een wettige oproeping niet in de gelegenheid is geweest om tijdig zijn bezwaren en verweren te berde te brengen.

Het Oostenrijkse recht kent twee bijzondere procedures, die leiden tot de uitvaardiging respectievelijk van een „Zahlungsauftrag” en van een „Zahlungsbefehl”, te weten het „Mandatsverfahren” en het „Mahnverfahren”. In het „Mandatsverfahren” moeten ten bewijze van de vordering akten, als bedoeld in paragraaf 548 Z.P.O., dan wel (onder meer) een wissel (paragraaf 557 Z.P.O.) of een chèque (artikel 59a „Scheckgesetz”) worden overgelegd. Voor deze procedure is geen grens gesteld aan het beloop van het gevorderde. Daarentegen is in het „Mahnverfahren” geen overlegging van akten vereist doch deze rechtsgang staat slechts open voor vorderingen (in geld of andere vervangbare zaken), tot een bepaald, in het „Gesetz über das Mahnverfahren” van 27 april 1873 genoemd maximum (thans 8000,— S.). De veroordeelde kan door een ten overstaan van het gerecht afgelegde verklaring hetzij, bij een „Mandatsverfahren”, de gronden voor de „Zahlungsauftrag” bestrijden, hetzij, bij een „Mahnverfahren”, het „Zahlungsbefehl” doen opheffen („Widerspruch”).

Een met de vorenbedoelde Oostenrijkse Verfahren vergelijkbare procedure van het Nederlandse recht is thans nog geregeld in het reeds genoemde besluit van 15 oktober 1942, *Stb.* 210, ter vergemakkelijking van de inning van kleine geldvorderingen, ingevolge welk besluit degene, die op grond van een overeenkomst een opeisbare geldsom van ten hoogste f 500 in hoofdsom te vorderen heeft, de kantonrechter de uitvaardiging van een dwangbevel kan verzoeken, welk dwangbevel de kracht heeft van een verstekvonnis en, evenals dit laatste, bij wege van verzet kan worden aangetast.

Onder het „wettig bezorgd” zijn van een dwangbevel, een „Zahlungsauftrag” of een „Zahlungsbefehl” is in het thans aan de orde zijnde artikelgedeelte van het verdrag te verstaan, dat het stuk aan degene tegen wie het is uitgevaardigd, ter kennis is gebracht met inachtneming van het recht van het land, waar het stuk werd uitgevaardigd. De gestelde voorwaarde van het wettig bezorgd zijn zal echter ingevolge het tweede lid, aanhef en sub *b*, van artikel 2 van het verdrag geacht moeten worden niet te zijn vervuld, indien de partij bewijst, dat zij van de beslissing niet zo tijdig kennis heeft gekregen, dat zij daartegen in verzet kon gaan (bij een Nederlands dwangbevel) dan wel (bij de genoemde Oostenrijkse beslissingen) „Einwendungen” e.q. „Widerspruch” „erheben”. Uiteraard zal de betrokken partij op de aanwezigheid van dit geval een nadrukkelijk beroep moeten doen. Van een ambtshalve onderzoek door de rechter kan te dezen geen sprake zijn.

d. De erkenning mag niet in strijd zijn met de openbare orde van de Staat, waar zij wordt ingeroepen. Om elke twijfel dienaangaande te vermijden, is uitdrukkelijk bepaald, dat de erkenning op de hierbedoelde grond moet worden geweigerd, indien in de Staat, waar de erkenning wordt ingeroepen, in dezelfde zaak tussen dezelfde partijen reeds een in kracht van gewijsde gedane beslissing is gegeven.

e. In de Staat, waar de erkenning wordt ingeroepen, mag niet een geding aanhangig zijn in dezelfde zaak tussen dezelfde partijen, dat aldaar reeds aanhangig is gemaakt vóór de aanvang van het geding in de Staat, waar de beslissing is gegeven. De vraag, wanneer een zaak bij een gerecht moet worden geacht aanhangig te zijn, moet aan de hand van de voor dat

gerecht geldende processuele voorschriften beantwoord worden. In het Oostenrijkse recht is dit het geval, zodra de „Klage” of de „Antrag” bij het gerecht is ontvangen; de betekening daarvan aan de wederpartij geschiedt ambtshalve door het gerecht. Naar Nederlands recht wordt een geding bij een gerecht aanhangig door inschrijving van de zaak op de rol, wanneer er een dagvaarding is geweest. Een verzoekschrift wordt aanhangig, zodra dit bij het gerecht is ingediend.

Artikel 3. Het eerste lid van dit artikel regelt nader, welke gerechten in het algemeen, dat wil zeggen afgezien van de elders in het artikel genoemde uitzonderingen, bevoegdheid bezitten in de zin van artikel 2, lid 1, aanhef en onder *a*, van het verdrag; volgens dat artikellid bezit het gerecht dat de beslissing heeft gegeven, bevoegdheid in de genoemde zin:

a. Indien de gedaagde op het tijdstip van de aanvang van het geding zijn woonplaats of gewone verblijfplaats had in de Staat, welks gerecht de beslissing heeft gegeven.

Voor hetgeen is te verstaan onder „het tijdstip van de aanvang van het geding” kan worden verwezen naar hetgeen hierboven is opgemerkt bij de behandeling van artikel 2, aanhef en sub *e*, van het verdrag. Het verdrag geeft geen omschrijving van de begrippen „woonplaats” en „gewone verblijfplaats”. Met betrekking tot het begrip „woonplaats” bestaan er tussen de rechtstelsels van de twee Verdragstaten echter slechts verschillen van ondergeschikt belang, die, naar het zich laat aanzien, in de praktijk nauwelijks een rol zullen spelen. Deze verschillen zijn van te minder betekenis te achten, nu ingevolge de onderwerpelijke bevoegdheidsregel de bevoegdheid op grond van de gewone verblijfplaats niet subsidiair, maar, naast de bevoegdheid welke haar grond vindt in de woonplaats, alternatief wordt voorgeschreven. Het is mitsdien voldoende, dat de gedaagde ten tijde van de aanvang van het geding zijn gewone verblijfplaats heeft in de Staat waar de beslissing is gegeven, onverschillig of hij zijn woonplaats in deze Staat, in de andere Verdragstaat of in een derde Staat heeft, dan wel zelfs in het geheel geen woonplaats heeft. Het begrip „gewone verblijfplaats” is in geen van beide Staten in de wet vastgelegd maar staat ter beoordeling van de rechter. Dit begrip heeft goeddeels een zuiver feitelijke inhoud.

Er zij op gewezen, dat het ingevolge de onderwerpelijke bevoegdheidsregel voor de competentie van het gerecht dat de beslissing heeft gegeven niet vereist is, dat de gedaagde op het genoemde tijdstip zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft binnen het rechtsgebied van dat gerecht; voldoende is, dat de beslissing is gegeven door enig gerecht van de Staat, waar de gedaagde op bedoeld tijdstip zijn woonplaats of gewone verblijfplaats had.

b. Indien de gedaagde een onderneming of filiaal had in de Staat welks gerecht de beslissing heeft gegeven, en aldaar in rechte betrokken is ter zake van geschillen, die op die onderneming of dat filiaal betrekking hebben.

Ook voor deze bevoegdheid is het voldoende, dat het gerecht, dat de beslissing heeft gegeven, er een is van de Staat van vestiging van de onderneming of het filiaal, onverschillig of die onderneming of dat filiaal was gelegen binnen het rechtsgebied van het gerecht. Niet vereist is het voor deze bevoegdheid, dat de gedaagde op het tijdstip van de aanvang van het geding nog een onderneming of een filiaal had in de bedoelde Staat; voldoende is het dat dit op een eerder tijdstip het geval geweest is en het geschil is ontstaan in verband met het voorheen bestaan van een onderneming of een filiaal.

c. Indien de gedaagde zich *schriftelijk* door overeenkomst of domiciliekeuze voor een bepaald verschil of voor geschillen, voortspruitende uit een bepaalde rechtsverhouding, had onderworpen aan de rechtsmacht van het gerecht dat de beslissing heeft gegeven.

Bij deze bevoegdheidsgrond dient intussen in aanmerking te worden genomen, dat in de rechtstelsels van beide Verdragstaten onderwerpen voorkomen, ten aanzien waarvan bedingen tot vestiging van bevoegdheid uitgesloten zijn. Voor het Oostenrijkse recht is zulks het geval ingevolge paragraaf 12 van het

„Ratengesetz“ van 15 november 1961, Bundesgesetzblatt nr. 279, ingevolge welk voorschrijf voor vorderingen tegen een huurkoper die in het binnenland zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft of die in het binnenland een bedrijf heeft, uitsluitend de rechter van de woonplaats van de koper bevoegd is, tenzij deze zich ondanks rechterlijk vermaan aan het oordeel van een ander gerecht onderwerpt. Voor het Nederlandse recht kunnen onder meer worden genoemd de bevoegdheid van de rechtbank te 's-Gravenhage in bepaalde octrooi- en merkenrechtprocedures en die van de kantonrechter van de plaats, waar het gebouw onroerend goed gelegen is, ter zake van geschillen met betrekking tot huur en verhuur.

d. Wanneer de gedaagde op de rechtsstrijd ten gronde is ingegaan zonder bezwaren tegen de bevoegdheid van het gerecht, dat de beslissing heeft gegeven, te hebben opgeworpen. Ingevolge het vierde lid van het onderhavige artikel wordt voor de toepassing van het verdrag onder „bezwaar tegen de bevoegdheid van het gerecht“ in de genoemde zin mede verstaan, elke verklaring van de gedaagde, dat hij de bevoegdheid van het gerecht enkel in de zin van artikel 3 van het verdrag bestrijdt. Deze laatste bepaling ziet op het geval, dat er naar het interne recht van een van de verdragstaten een bepaald gerecht bevoegd is, terwijl deze bevoegdheid niet wordt genoemd in een van de in het verdrag opgenomen bevoegdheidsregels. Men denke bijvoorbeeld aan het geval, dat een in Oostenrijk woonachtige gedaagde op grond van artikel 126, lid 3, van het (Nederlandse) Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor een Nederlands gerecht wordt gedagvaard, of, om tevens een aan het Oostenrijkse recht ontleend voorbeeld te noemen, dat een in Nederland woonachtige persoon in Oostenrijk wordt gedagvaard op grond van de „Gerichtsstand des Vermögens“. In dergelijke gevallen, waarin dus een exceptie van onbevoegdheid naar intern recht niet kan worden opgeworpen, moet de gedaagde ter handhaving van zijn rechten in de Staat, waar de beslissing zal worden gegeven, wel op de zaak ten gronde ingaan, met name wanneer hij daar vermogen bezit, waarop bij executie verhaal kan worden genomen. De bepaling van het vierde lid van artikel 3 van het verdrag geeft deze gedaagde een middel om aldus op de rechtsstrijd ten gronde in te gaan, zonder dat hem daardoor, ingevolge de bevoegdheidsregel van het eerste lid onder *d*, van dat artikel, de mogelijkheid wordt afgesneden, om in de Staat, waar de erkenning wordt ingeroepen, een beroep te doen op de onbevoegdheid, in de zin van het verdrag, van het gerecht dat de beslissing heeft gegeven. Zou dit middel niet zijn gegeven, dan zouden er, in strijd met de bedoeling van het verdrag, alle mogelijke, internationaal niet aanvaarde bevoegdheidsregels via de regel van artikel 3, lid 1, sub *d*, in het verdrag worden binnengehaald. Uiteraard is bedoeld middel de gedaagde slechts gegeven voor de gevallen, waarin het gerecht — zou de gedaagde dat middel niet te baat hebben genomen — uitsluitend bevoegd zou zijn geweest op de in artikel 3, lid 1, sub *d*, van het verdrag bedoelde grond, derhalve niet mede op een of meer andere, in het verdrag genoemde gronden.

e. In geval van een eis in reconventie, indien in de zin van artikel 3 het gerecht bevoegd was te beslissen in conventie.

Het tweede lid van artikel 3 geeft een afzonderlijke bevoegdheidsregel met betrekking tot zakelijke rechten op onroerende goederen en de overgang van zulke goederen ter zake des doods. Met betrekking tot deze onderwerpen zijn uitsluitend bevoegd in de zin van het verdrag de gerechten van de Staat, waar de goederen zijn gelegen. De hierbedoelde bijzondere bevoegdheid is derhalve niet beperkt tot het gerecht binnen welks rechtsgebied die goederen zijn gelegen.

De bepaling van het derde lid van artikel 3, volgens welke de gerechten van de Staat, waar de erkenning wordt ingeroepen, gebonden zijn aan de feiten zoals die in de beslissing zijn vastgesteld en waarop het gerecht dat de beslissing heeft gegeven, zijn bevoegdheid heeft gegrond, beoogt te voorkomen, dat de gedaagde de erkenning (en in het bijzonder ook de tenuitvoerlegging) bemoeilijkt of vertraagt doordat hij in de beslissing vastgestelde feiten, die aan de bevoegdheid van het

gerecht ten grondslag hebben gelegen, bestrijdt. Als in de beslissing vastgesteld moeten worden beschouwd alle gegevens, die daarin zijn vermeld, en wel onverschillig op welke plaats in de beslissing — dictum of overwegingen — zij zijn te vinden. Het is geenszins nodig, dat het gerecht zijn bevoegdheid met zoveel woorden heeft gemotiveerd. Voldoende is integendeel, dat uit de tekst van het vonnis blijkt van een bevoegdheid, als voorzien in het verdrag. Er zij in dit verband aan herinnerd, dat de Hoge Raad in zijn arrest van 26 juni 1959 (N.J. 1959, nr. 595) met betrekking tot artikel 12, derde lid, van het Nederlands/Belgische Executieverdrag van 1925, het beginsel van de gebondenheid aan de feitelijke vaststellingen heeft erkend.

Het vijfde lid van artikel 3 ziet op het geval, dat een beslissing door een in de zin van het verdrag op zich zelf bevoegd gerecht van een van de Verdragstaten is gegeven in een geschil, dat evenwel volgens het recht van de andere Verdragstaat behoort tot de uitsluitende kennisneming van een gerecht, hetzij van deze laatste Staat, hetzij, ingevolge een door deze laatste Staat en een derde Staat gesloten overeenkomst, van die derde Staat. Aldan wordt de bevoegdheid van het gerecht dat de beslissing heeft gegeven, niet erkend.

Naar de bedoeling van de ontwerpers van het verdrag is onder „het recht van de andere Verdragssluitende Partij“ mede te verstaan het na de inwerkingtreding van het verdrag in het leven geroepen interne of verdragsrecht, waarbij exclusieve competenties worden geschapen.

Artikel 4. Ingevolge dit artikel zal het gerecht van de Verdragstaat, waar een beroep op een beslissing van de andere Verdragstaat wordt gedaan, slechts mogen toetsen of de in artikel 2 van het verdrag gestelde voorwaarden voor erkenning zijn vervuld; van een nieuw onderzoek ten gronde van de zaak kan geen sprake zijn, noch wat de feiten noch wat het recht betreft.

Artikel 5. Het verdrag onderscheidt nauwkeurig tussen de erkenning en de tenuitvoerlegging van de door het verdrag bestreken beslissingen. Het plaatst de erkenning voorop en stelt de tenuitvoerlegging — een sequeel van de erkenning — in het onderwerpelijke artikel, in beginsel afhankelijk van dezelfde voorwaarden: Een beslissing van een der Verdragstaten, welke op grond van de voorgaande artikelen in de andere Verdragstaat moet worden erkend, kan in die andere Staat ook worden tenuitvoergelegd, mits de beslissing in eerstgenoemde Staat voor tenuitvoerlegging vatbaar is. Daarenboven zullen Oostenrijkse beslissingen, willen zij in Nederland kunnen worden tenuitvoergelegd, ingevolge het tweede lid van het artikel door het bevoegde Nederlandse gerecht uitvoerbaar moeten worden verklaard. Dit verschil tussen de gestelde voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van Nederlandse beslissingen in Oostenrijk en die van Oostenrijkse beslissingen in Nederland houdt verband met de omstandigheid, dat het Oostenrijkse en het Nederlandse recht met betrekking tot de tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen uiteenlopen. In het Oostenrijkse recht is een executieprocedure in de gebruikelijke zin des woords met betrekking tot dergelijke beslissingen onbekend. Voor dergelijke beslissingen is (evenals voor de eigen Oostenrijkse beslissingen) wel een verlof tot tenuitvoerlegging vereist.

Het derde lid van het artikel bepaalt, dat de procedure tot tenuitvoerlegging (in Oostenrijk) en de procedure tot het verkrijgen van een uitvoerbaarverklaring (in Nederland) van een beslissing van de andere Verdragstaat door het interne recht wordt beheerst. Voor wat Nederland betreft zal aan het slot van deze toelichting nader op dit punt worden teruggekomen. In Oostenrijk wordt de tenuitvoerlegging, welke is geregeld in de „Exekutionordnung“ van 1896, toegestaan zonder dat de gedaagde wordt gehoord. Pas na de betekening van het verlof tot tenuitvoerlegging — meestal na het begin van de tenuitvoerlegging door beslag — kan de schuldenaar zijn bezwaren naar voren brengen door aanwending van een van de twee hem daartoe gegeven rechtsmiddelen, te weten: „Widerspruch“ of „Rekurs“ (§ 83 „Exekutionsordnung“). In geval van aanwending van het eerstbedoelde rechtsmiddel,

lokt hij bij het gerecht, dat het verlot tot tenuitvoerlegging heeft gegeven, een contradictoire mondelinge procedure uit, in geval van „Rekurs” brengt hij de zaak voor een hogere instantie. De termijn voor het aanwenden van elk van deze rechtsmiddelen bedraagt 14 dagen, te rekenen van de betekening.

Artikel 6. Dit artikel behandelt het geval, dat bij de beslissing uitspraak is gedaan over meer dan één vordering, terwijl aan de voorwaarden voor erkenning respectievelijk tenuitvoerlegging slechts met betrekking tot één of een aantal van die vorderingen is voldaan. Alsdan zal de rechter aan wie de uitvoerbaarverklaring (tenuitvoerlegging) wordt verzocht, ambtshalve de onderscheidene onderdelen van de beslissing afzonderlijk moeten behandelen, althans voor zover deze niet met elkaar in onverbreeklijk verband staan.

Artikel 7. Dit artikel schrijft voor welke bescheiden degene, die de erkenning of uitvoerbaarverklaring (voor Oostenrijk: de tenuitvoerlegging) van een beslissing van de ene Verdragstaat in de andere Verdragstaat verlangt, moet overleggen.

Aangaande de onder *b* bedoelde bewijsstukken zij opgemerkt, dat het in kracht van gewijsde gegaan zijn alsmede de vatbaarheid voor tenuitvoerlegging van een Oostenrijkse beslissing volgt uit desbetreffende verklaringen van het gerecht op het uitgereikte afschrift van de beslissing.

Het Nederlandse recht voorziet niet in de mogelijkheid, dat een rechterlijke instantie een verklaring afgeeft, dat een beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, behoudens in het geval, dat een beslissing over de proceskosten moet worden tenuitvoergelegd op grond van het Haagse Rechtsvorderingsverdrag van 1954. Volstaan zal derhalve moeten worden met de afgifte van een, negatieve, verklaring door de griffier van het gerecht, dat de beslissing heeft gegeven, inhoudende dat uit zijn registers niet blijkt, dat een rechtsmiddel is aangewend. Alhoewel door een dergelijke verklaring geen volstrekte zekerheid wordt verkregen — er bestaat geen verplichting om ter griffie aantekening te doen houden van het aanwenden van een rechtsmiddel (zie de artikelen 85 en 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) — laat het zich niet aanzien, dat zich te dezen in de praktijk moeilijkheden zullen voordoen.

Het tweede lid van artikel 7 stelt de over te leggen bescheiden zonder meer vrij van legalisatie. Het gerecht, dat over de erkenning, c.q. uitvoerbaarverklaring (tenuitvoerlegging) heeft te beslissen, zal echter desgewenst wel een vertaling van deze bescheiden mogen verlangen, de juistheid van welke vertaling alsdan moet zijn bevestigd door een in één van beide Staten als zodanig toegelaten beëdigde vertaler. Uit hoofde van de desbetreffende voor hen geldende voorschriften van hun interne wet, zullen de Oostenrijkse gerechten wel de overlegging van vertalingen in de Duitse taal moeten verlangen.

Artikel 8. Dit artikel regelt in het eerste en tweede lid de tenuitvoerlegging van gerechtelijke schikkingen en notariële akten.

Voor dergelijke authentieke akten, zowel die, welke tot stand zijn gekomen in Nederland, als die, welke haar oorsprong vinden in Oostenrijk, gelden de volgende twee voorwaarden voor tenuitvoerlegging in de andere verdragstaat:

a. de titel moet in het land van oorsprong vatbaar zijn voor tenuitvoerlegging,

b. de tenuitvoerlegging mag niet in strijd zijn met de openbare orde van de executiestaat.

Voor wat betreft de tenuitvoerlegging van de hierbedoelde Oostenrijkse titels in Nederland, geldt voorts als derde voorwaarde, dat deze titels in Nederland uitvoerbaar moeten zijn verklaard.

Aangaande de hierboven onder *a* bedoelde voorwaarde zij opgemerkt, dat, indien in Nederland in een rechtsgeding een minnelijke schikking tot stand komt tijdens een door de rechter tot het beproeven van een dergelijke schikking overeenkomstig artikel 19 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bevolen comparitie van partijen en die schikking overeenkomstig

het tweede lid van genoemd artikel in een procesverbaal wordt neergelegd, de aldus geboekstaafde schikking ingevolge het derde lid van genoemd artikel de kracht van een executoriale titel heeft, welke voor wat betreft haar vatbaarheid voor tenuitvoerlegging gelijk staat met een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing. Naar Oostenrijks recht wordt de procedure over vorderingen, waarover ten overstaan van het gerecht een schikking is getroffen, eveneens door deze schikking tot een einde gebracht en is voor dit laatste een rechterlijke beschikking, evenmin als in Nederland, nodig. Deze gerechtelijke schikkingen staan ingevolge paragraaf 1, nr. 5, van de Exekutionordnung wat betreft haar vatbaarheid voor tenuitvoerlegging gelijk met in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen.

Grossen van Nederlandse notariële akten, dat wil zeggen afschriften van zodanige akten, welke de woorden: „In naam der Koningin” voeren, zijn ingevolge artikel 436 van het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor tenuitvoerlegging vatbaar. Met betrekking tot Oostenrijkse notariële akten is dit laatste het geval, indien deze akten voldoen aan de voorschriften van paragraaf 3 van de „Notariatsordnung” van 25 juli 1871, Reichsgesetzblatt nr. 75, waarvan de huidige tekst luidt: „Notariatsakte, in welchen eine Schuld an Geld oder anderen vertretbaren Sachen festgestellt ist und in welchen die Person des Bechtigten sowie jene des Verpflichteten, der Rechtstitel, der Gegenstand und die Zeit der Leistung genau bestimmt sind, sind gleich den vor Gericht abgeschlossenen Vergleichs exekutionsfähig, wenn zugleich der Verpflichtete in der Urkunde zugestimmt hat, dass dieselbe in Ansehung der anerkannten Schuld sofort vollstreckbar sein soll. Ist die Verbindlichkeit von den Eintritt einer Bedingung oder eines nicht kalendermäßig feststehenden Zeitpunktes abhängig, so ist zur Vollstreckbarkeit erforderlich, dass auch der Eintritt der Bedingung oder des Zeitpunktes durch eine öffentliche Urkunde nachgewiesen werde. Vollmachten, auf Grund welcher ein Notariatsakt errichtet werden soll, müssen, um dem Akte die Vollstreckbarkeit zu sichern, gerichtlich oder notariell beglaubigt sein”.

Ten bewijze, dat aan de voorwaarde van vatbaarheid in het land van herkomst van de schikking of de akte voor tenuitvoerlegging is voldaan, moet de verzoekende partij ingevolge het tweede lid van het artikel een authentiek afschrift daarvan overleggen, op welk afschrift de hierboven reeds besproken bepaling van artikel 7, lid 2, van het verdrag toepasselijk is.

In het derde lid van artikel 8 worden de beide voorgaande leden van dat artikel toepasselijk verklaard op voor de Oostenrijkse „Jugendämter” met betrekking tot onderhoudsverplichtingen tot stand gekomen schikkingen. Deze instanties zijn geen „gerechten”, zodat te dezen geen sprake is van gerechtelijke schikkingen, als bedoeld in het eerste lid van het artikel. Een uitdrukkelijke bepaling, als die van het derde lid was derhalve wel noodzakelijk, toen er van Oostenrijkse zijde werd aangedrongen de toepasselijkheid van het verdrag mede te doen uitstreken over de hierbedoelde, in de Oostenrijkse praktijk veel voorkomende, schikkingen.

Artikel 9. Dit artikel behandelt de litispendentie. De strekking van deze bepaling is te verhinderen, dat in beide Staten tegelijkertijd over dezelfde zaak wordt geprocedeerd, zulks zelfs met de mogelijkheid dat met elkander strijdige beslissingen worden gegeven. De gekozen oplossing stemt overeen met die, gegeven in artikel 9, eerste lid, van het verdrag met Italië en die, gegeven in artikel 18, eerste lid, van het verdrag met de Bondsrepubliek: beslist is ten gunste van de beslissing van de Verdragstaat, alwaar de procedure het eerst is aangespannen. Voorwaarde voor de toepasselijkheid der bepaling is, dat de beslissing die van het eerst geëdieerde gerecht is te verwachten, naar het zich laat aanzien in de andere Staat moet worden erkend. De rechter, voor wie de latere procedure aanhangig wordt, zal hiernaar een onderzoek hebben in te stellen. Anders dan bij het Verdrag met Italië (artikel 9) doch in overeenstemming met de overeenkomstige regeling van het verdrag met de Bondsrepubliek (artikel 18, eerste lid), laat de onder-

werpelijke bepaling overigens in het midden of de litispudentie in de ene Staat al of niet slechts na een desbetreffende exceptie van de gedaagde in aanmerking moet worden genomen, zodat de beslissing hierover is overgelaten aan het oordeel van de rechter van de andere Staat, alwaar de latere procedure ahangig is gemaakt.

Noch de bepaling van artikel 9 zelf, noch de omstandigheid, dat in het verdrag met Oostenrijk een bepaling, overeenkomende met die, neergelegd in het tweede lid van artikel 18 van het verdrag met de Bondsrepubliek (vgl. ook artikel 9, lid 2, van het verdrag met Italië) ontbreekt, brengt mede, dat een in Oostenrijk eerder aangevangen procedure in Nederland aan het treffen van voorlopige maatregelen en hun vanwaardeverklaring door de rechter in de weg zou staan.

Artikel 10. Het eerste lid van dit artikel brengt tot uitdrukking, dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing of een authentieke akte uit een der Verdragstaten in de andere Verdragstaat desgewenst eveneens kan worden verzocht op grond van enig ander tussen de beide Staten van kracht zijnd verdrag. Van toekenning van prioriteit aan een dergelijk ander verdrag, bijvoorbeeld op grond hiervan, dat dat verdrag een speciaal terrein bestrijkt — men denke bij voorbeeld aan het hierboven bedoelde Haagse Verdrag over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen — is derhalve geen sprake. In zoverre wijkt het verdrag met Oostenrijk af van het verdrag met de Bondsrepubliek. Men zie in dit verband artikel 19 van laatstgenoemd verdrag. Voor het verdrag met Italië zie men artikel 12 van dat verdrag.

Ingevolge het tweede lid van het onderwerpelijke artikel zal het verdrag slechts van toepassing zijn op na de inwerking-treding van dat verdrag tot stand gekomen executoriale titels. Deze bepaling stemt overeen met artikel 20 van het verdrag met de Bondsrepubliek.

De artikelen 11 en volgende behelzen protocolaire bepalingen en behoeven geen bijzondere toelichting. Er zij slechts op gewezen, dat, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, de bekrachtiging van het verdrag dit slechts zal doen gelden voor Nederland (artikel 11, lid 1). Een notawisseling, als bedoeld in artikel 11, tweede lid, zal echter uitbreiding van de gelding van het verdrag over Suriname en over de Nederlandse Antillen ten gevolge hebben.

Het in het derde lid van artikel 5 van het verdrag bedoelde interne recht zal, voor wat Nederland betreft, bestaan uit de voorschriften van de artikelen 985—994 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Immers, deze voorschriften zullen in beginsel gelden voor alle gevallen, waarin een executoriale titel, tot stand gekomen in een vreemde Staat, ingevolge een verdrag in Nederland uitvoerbaar is. Om deze reden zullen bedoelde voorschriften mede de procedure betreffende de uitvoerbaarverklaring van Oostenrijkse titels, als bedoeld in artikel 8 van het verdrag, beheersen. Uiteraard zullen die voorschriften slechts van toepassing zijn — artikel 992 stipuleert zulks nog uitdrukkelijk — voor zover het verdrag zelf geen afwijkende voorzieningen inhoudt. Men vergelijk in dit verband artikel 7 en artikel 8, tweede lid, van het verdrag met het tweede en derde lid van artikel 986 van meergenoemd wetboek.

De Minister van Justitie,

Y. SCHOLTEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.